

Δ. Θεοτοκοπούλου.

Ἡ ἱασις τοῦ τυφλοῦ.

ΔΟΜΗΝΙΚΟΣ ΘΕΟΤΟΚΟΠΟΥΛΟΣ *)

Καὶ ἤδη ἐρχόμεθα εἰς τὴν ἐξειρεύνησιν τῆς ἐν Ἰσπανίᾳ καλλιτεχνικῆς τοῦ Ἑλλήνος δράσεως, ἣτις διαιρεῖται εἰς δύο διακεκριμένας περιόδους, ἐξ ὧν ἡ μὲν ἀρχεται ἀπὸ τῆς εἰς Τολέδον ἀφίξεως τοῦ Θεοτοκοπούλου μέχρι τοῦ ἔτους 1590, ἡ δὲ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης μέχρι τοῦ θανάτου του· καὶ κατὰ μὲν τὴν πρώτην ἠκολούθησε κατὰ τὸ πλεῖστον μετὰ τινων παραλλαγῶν ὡς πρὸς τὸ σκοτεινὸν τοῦ χρωματισμοῦ καὶ τὴν ἐπιμήκυνσιν τῶν προσώπων, τῶν ἐν τοῖς πίναξί του εἰκονιζομένων, τὴν ἐν Ἱταλίᾳ τεχνοτροπίαν, ἀλλὰ κατὰ τὴν δευτέραν περίοδον καὶ ἰδίᾳ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τοῦ βίου του ἡ τεχνοτροπία αὕτη μετετράπη εἰς παράδοξον καὶ ἐνίστε ἀλλόκοτον νεωτερισμὸν, προμηνύοντα ἀμυδρῶς τὴν κατὰ τοὺς ἡμετέρους χρόνους σχολὴν τῶν extra impressionistes ζωγράφων, οἵτινες καὶ διὰ τοῦτο, ἐν Γαλλίᾳ μάλιστα, θεωροῦσι τὸν Θεοτοκόπουλον ὡς τὸν μέγαν διδάσκαλον καὶ τὸν πρόδρομον τῆς οὐχὶ κατὰ πάντα ἀξιοζήλου ἐξελιξέως ταύτης τῶν ὠρίων τεχνῶν.

Ὁ χρόνος τῆς εἰς Ἰσπανίαν μεταβάσεως τοῦ Θεοτοκοπούλου δὲν εἶναι ἀσφαλῶς ἐξηκριθώμενος, ἀλλὰ τὸ βεβαιότερον εἶναι ὅτι οὗτος συμ-

πίπτει πρὸς τὸ ἔτος 1576, ἡ δὲ αἰτία, ἣτις ὤθησεν αὐτὸν νὰ ἐγκαταλίπη τὴν Ρώμην, ἀποδοτέα κατὰ τινὰς μὲν εἰς τὴν πρόσκλησιν τῶν ἐπιτρόπων τοῦ ἐν Τολέδῳ ναοῦ τοῦ Ἀγίου Δομηνίκου, κατ' ἄλλους δὲ εἰς τὴν ἰδίαν ἐπιθυμίαν πρὸς κτῆσιν εὐρυτέρας φήμης ἐν τῇ χώρᾳ ἐκείνῃ ἔνθα ἐβασίλευε Φίλιππος ὁ Β' ¹⁾ ὅστις ἐθεωρεῖτο ὡς προστάτης τῶν νέων καὶ δοκιμῶν καλλιτεχνῶν.

Οὕτω ἐν ἔτει 1577 εὐρίσκομεν τὸν Θεοτοκόπουλον ἐν Τολέδῳ ζωγραφίζοντα τὸ εἰκονοστάσιον (retablos) τοῦ Ἀγ. Δομηνίκου τοῦ παλαιοῦ καὶ περατοῦντα αὐτὸ μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας, ἀμέσως δὲ μετὰ τοῦτο ἐκτελοῦντα τὸν ὠραῖον πίνακα τῆς Ἀναλήψεως τῆς Θεοτόκου, ὅστις ἀφοῦ μετήλλαξεν ἱκανοὺς κτήτορας, κοσμεῖ ἤδη ἀπὸ τοῦ ἔτους 1906 τὴν αἴθουσάν τοῦ ἐν Σικάγῳ Καλλιτεχνικοῦ Ἰνστιτούτου.

Τῆς αὐτῆς ἐποχῆς ἔργα εἶναι αἱ ἐξῆς εἰκόνες τοῦ Θεοτοκοπούλου «ἡ Ἀγία Τριάς» εὐρισκόμενῃ εἰς τὸ Μουσεῖον Prado τῆς Μαδρίτης ὁ Ἅγιος Βερνάρδος ἐν τῇ πινακοθήκῃ τοῦ κ. P. Cheramy ἐν Παρισίοις, καὶ ἐν τῷ αὐτῷ ναῷ τοῦ

1) Φίλιππος ὁ Β'. υἱὸς τοῦ Αὐτοκράτορος Καρόλου Β' καὶ τῆς Ἑλισάβετ τῆς Πορτογαλλίας (1527—1598).

*) Τέλος.